

Mijn verhaal: Het videfoon-project (2)

door Frans Schoofs

Het videfoonproject, zie ook [videfoonproject \(1\)](#), is gestart op het Nat.Lab. Waalre, in de TV-groep (WB1) voor de toestellen (325 beeldlijnen) en in de groep Telefonie (Jan Coenders + Frans Schoofs) voor de centrale en de Transmissiegroep voor het digitale signaal-formaat (beide laatste groepen op WY2, voorheen een gemeenschappelijke groep (video was analoog, sync, spraak en kiescode waren digitaal 'ingevlochten' in het analoge videosignaal). Bij de signaaltransmissie waren o.a. Carel Dijkmans en Niek Verhoeckx betrokken.

Verder waren PTI in Hilversum en het Dr Neher-lab van de PTT de betrokken partijen. Het videfoon-net gebruikte normale twisted-pair telefoondraden op het Nat.Lab. en de Raad van Bestuur in het hoofdkantoor VH* gelegen aan de Pieter Zeemanstraat, een zijweg van de Boschdijk. Het begon met een 'select' gezelschap van 15 abonnees. Ik werd in die tijd dagelijks gebeld door leden van de RvB, omdat ik zowat de enige was die zomaar gestoord kon worden tijdens het werk, alle anderen waren te belangrijk of vaak afwezig.

Nadat e.e.a. technisch bleek te werken is het project opgeschaald naar meer deelnemers met modernere (design) videofoon toestellen ook in Strijp) en gemeenschappelijk gebruik van gemeenschappelijke videofoon toestellen daarop aangesloten gedistribueerde oproepkastjes. De centrale moest worden aangepast worden voor het doorkiezen buiten Nat.Lab. naar andere centrales (Eindhoven, Hilversum Leidschendam). Voor de signaaltransmissie naar Hilversum en Leidschendam werden straalzenders gebruikt welke nog niet ingezet waren voor de normale (smalband) telefonie.

Bij het opschalen naar gebruik buiten Nat.Lab. met modernere ogende toestellen is Gerard Vos betrokken geraakt. Dat gebeurde voor het grootste gedeelte buiten mijn gezichtsveld omdat de technisch experimentele fase voorbij was, behalve de uitbreiding van de centrale, die hoofdzakelijk software-matig was (ca. een verdubbeling van de code), voor de besturingscodes naar andere centrales en de 'persoonlijke/afdelings-kastjes' .

Aangezien de videfooncentrale en ook het signaalformaat (digitale signalen tussen het analoge videosignaal) bestonden is het opschalen nauwelijks een issue geweest voor de WY2 groepen. Gerard Vos, afkomstig van Geldrop heb ik toen wel leren kennen, maar 'zakelijk' was het contact niet actueel.

* Ik heb Joop Goederond daar leren kennen, hij was op het nieuwe hoofdkantoor VH de hoofd-receptionist en ik had 'n vakantiebaantje als loopjongen van de secretaresse van de RvB. Het speelde zich af in de overgangsfase van het oude hoofdkantoor aan de Emmasingel naar de Pieter Zeemanstraat en ik moest o.a. post heen-en-weer brengen.

Ik ben nog in het bezit van 'n oude Nat.Lab.-versie van een videofoon toestel (productie Nat.Lab. mechanische - en elektronische werkplaats, naar ontwerp van WY2ers en WB1ers)..

De videfooncentrale is vooral een Nat.Lab. Waalre activiteit geweest. Het systeem was technisch uitgezocht, in de praktijk getest en geen programmaonderdeel meer van de WY2 groepen. Echter, inmiddels was duidelijk geworden dat de vereiste bandbreedte van 1MHz t.o.v. 3kHz spraaktelefonie voor grootschalig gebruik financieel nog niet haalbaar was. Toen kostte elk telefoontikje voor 3kHz signaal nog 10 cent. Nu, met GSM is video geen punt meer.

Aanvulling door Rob Muller:

Het videofoonproject in [Nat.Lab. Geldrop](#), het PCG.

Sommige groepsleiders van het PCG brachten een project mee, Van de Avoort werd in januari 1976 groepsleider en bracht de beeldtelefoon mee. Er waren al twee landelijke proefnetten gerealiseerd die niet of nauwelijks werden gebruikt. De eerste 2 proefnetten bestonden uit aansluitingen bij de PTT-top en de directie van PTI, die mensen praatten nooit met elkaar en over de beeldtelefoon deden ze dat natuurlijk ook niet. Het waren zgn. statusnetten. Het derde proefnet werd vanuit het PCG georganiseerd. Projectleider Gerard Vos. Gedurende een paar maanden moest elke PCG-medewerker z'n telefonische contacten noteren. De grootste gemene

Fred Boekhorst in gesprek met Gerard Vos

delers van die contacten kregen een beeldtelefoon, zowel in het PCG als daarbuiten. Dat net werd wel gebruikt en er werden veel ervaringsgegevens van beeldtelefoons, -centrale en -net verzameld. De door PTI aangepaste telefooncentrale kreeg een plaatsje in gebouw XR en werd eindelijk gebruikt. De ontwerper was al met pensioen maar was bereid de centrale te installeren en te begeleiden. PTI heeft na afloop het project overgenomen. Eén van de bijzondere ervaringen met dit communicatiemiddel was het feit dat 2 dove medewerkers nu opeens wel via het telefoonnet konden communiceren door middel van liplezen.